

శాస్త్రమత్తి స్తీతాలక్ష్మణభరతత్తుఖ్యపురివారసమేత శ్రీరాముచంద్రపరబ్రహ్మణి నమః

షోడశదినాత్మక అరణ్యకాండ పారాయణ దీక్షా

శివార్థికొండున రోజు పారియం - 05.07.2022 - మంగళవీరము



రై	ము	ప్రు	శా	దౌ	ఐ	గ్రు	ను	ల	క్ష్మ	ఱ	ప్రు	చ	ధీ	ను	తః
2	5	1	1	8	8	2	8	3	5	5	1	6	9	5	6

ఱ - 5

పారియం జీవువులసిన స్తులు : 05

స్తుల వీరు స్తంఖ్యలు
44, 45, 46, 47, 48 స్తులు

పారియం శాస్త్రీకిల స్తంఖ్య
27 + 40 + 37 + 50 + 24 = 178 శోకాలు

అథ సంకల్పః

శ్రీమద్భిలాండకోటిబ్రహ్మండనాయకస్య, శ్రీపద్మావతీజానేః, శ్రీవేంకటేశ్వర పరబ్రహ్మాణః, రూపాంతరభూతస్య, శ్రీరామచంద్రప్రభోః, అనుగ్రహేణ, అసైన్, సర్వజగదుపద్రవకాలే, ప్రపంచశాంత్యర్థమ్, అతి శిష్టుమేవ, విషువికా క్రిమేః, వినాశనార్థం, సర్వప్రపంచస్య, విశిష్య, భారతదేశస్య, ఉత్తరోత్తర, పుభుసంపత్తస్మృధ్యర్థం, సర్వేషామ్, ఆస్తికమహజనానాం, సకుటుంబానాం, ఆయురారోగ్యశ్వర్య, సద్మధీత్యాది, సర్వపుభులప్రాప్త్యర్థం, సర్వవిధసుమ్మిరతాసిద్ధ్యర్థం, విద్యావిత్తవాణిజ్య, దేశరక్షణాది రంగేషు, సర్వతోముఖాభివృద్ధి ద్వారా, శ్రీరామరాజ్యస్య, పునర్వ్యవస్థాపనార్థం, వైదికధర్మాభిధానస్య, సనాతన ఆర్థధర్మస్య, సర్వోన్నతిసిద్ధ్యర్థం, తద్ధర్మప్రతికూలతా పరిహరార్థం, వైరిక్షయార్థం, గోసంరక్షణార్థం చ, విశేషతః, ఏతాదృష, జగత్కృత్యాణాకర, కార్యక్రమనిర్వహణశిలస్య, శ్రీమత్ తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానస్య, సర్వతోముఖాభివృద్ధ్యర్థం, హనుమత సీతాలక్ష్మీణ, భరతశత్రుఘ్ను, పరివారసమేత, శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మాణః, ప్రీత్యర్థం చ, సీతాలక్ష్మీణహనుమత్సమేత, శ్రీరామమూలమంత్రానుష్ఠాన, తర్వణ, హామపూర్వకం

రామస్య పాదో జగ్రాహ లక్ష్మీణస్య చ ధీమతః

ఇత్యేతన్నంత్రాంతర్లత, కటుపయాది, సంఖ్యాశాస్త్రానుసారం, శ్రీమద్యాల్మీకి రామాయణాంతర్లత, అరణ్యకాండ పారాయణం, ఆచార్యముఖేన, అన్యోన్యసాహయేన, లోకకళ్యాణార్థం, కరిష్యామహే.

శ్రీ తీముష్ట్రీనై

రామాయ రామభద్రాయ రామచంద్రాయ వేధసే ।
రఘునాథాయ నాథాయ సీతాయః పతయే నమః ॥ 1 ॥

శ్రీ ఆంజనేయ ష్టూర్ణై

గోష్టదీకృతవారాశిం మశకీకృతరాక్షసం ।
రామాయణమహమాలారత్నం వందేఉనిలాత్మజమ్ ॥ 2 ॥

శ్రీ వల్మికి ష్టూర్ణై

కూజంతం రామ రామేతి మధురం మధురాక్షరమ్ ।
ఆరుహ్య కవితాశాఖాం వందే వాల్మీకి కోకిలమ్ ॥ 3 ॥

శ్రీతీముచంత్ర పిరిబుహ్యాచే నమః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అరణ్యకాండే చతుర్థాంగింశన్నర్థః

జటిలం చీరవసనం దండకారణ్యవాసినమ్ |
మునివేషధరం ధ్యాయేత్ అరణ్యే కాండ ఉత్తమే ||

తథా తు తం సమాదిశ్య భ్రాతరం రఘువన్ననః |
బబన్నాసిం మహాతేజాః జాముఖానదమయత్పరుమ్ || 44.1 || (2 సార్లు)

తతప్ర్యవనతం చాపమ్ ఆదాయాత్మవిభూషణమ్ |
అబధ్య చ కలాపా ద్వ్య జగామోదగ్రవిక్రమః || 44.2 ||

తం వజ్ఞయానో రాజేష్ట్రమ్ ఆపత్తుం నిరీక్ష్య వై |
బభూవాన్తర్వితస్తాసాత్ పునస్సనర్థనేత్ భవత్ |
బద్ధాసిర్థనురాదాయ ప్రదుద్రావ యతో మృగః || 44.3 ||

తం స్నేషయతి రూపేణ ద్వ్యాతమానమివాగ్రతః |
అవేక్ష్యావేష్య ధావత్తం ధనుష్ణాణిం మహావనే || 44.4 ||

అతివృత్తమిషోః పాతాత్ లోభయానం కదాచన |
శజ్మితం తు సముద్రాన్తమ్ ఉత్పత్తమివామృరే || 44.5 ||

దృశ్యమానమదృశ్యం చ వనోద్దేశేషు కేషుచిత్ |
చిన్నాభైరివ సంవితం శారదం చప్పమణ్ణలమ్ || 44.6 ||

ముహూర్తదేవ దదృశే ముహూర్తారాత్ర్పకాశతే |
దర్శనాదర్శనాదేవం సోత్ పాకర్షత రాఘువమ్ || 44.7 ||

సుదూరమాశ్రమస్యాస్య మారీచో మృగతాం గతః || 44.8 ||

అసీత్పుర్వద్ధస్త కాకుత్స్ఫః వివశ్సైన మోహితః |
అధావవస్థే సంబ్రాంతః ఛాయామాశ్రిత్య శాద్యలే || 44.9 ||

స తమున్మాదయామాస మృగరూపో నిశాచరః |
మృగైః పరివృతో వన్యైః అదూరాత్ ప్రత్యదృశ్యత || 44.10 ||

గ్రహితుకామం దృష్ట్యైనం పునరేవాభ్యధావత |
తత్కణాదేవ సంత్రాసాత్ పునరన్తర్వితోత్ భవత్ || 44.11 ||

పునరేవ తతో దూరాత్ వృక్షషణ్ణాద్వినిఃసృతమ్ ।
దృష్టౌ రామో మహాతేజాః తం హన్తుం కృతనిశ్చయః ।
భూయస్త శరముధ్యత్య కుపితప్తత రాఘవః ॥ 44.12 ॥

సూర్యరశ్మిప్రతీకాశం జ్వలన్తమరిమర్దనః ।
సన్ధాయ సుదృఢి చాపే వికృష్ట బలవద్బులీ ॥ 44.13 ॥

తమేవ మృగముద్దిశ్య శ్వసన్తమివ పన్నగమ్ ।
ముమోచ జ్వలితం దీప్తమ్ అప్తం బ్రహ్మవినిర్మితమ్ ॥ 44.14 ॥

శరీరం మృగరూపస్య వినిర్మిద్య శరోత్తమః ।
మారీచస్నైవ హృదయం బిభేదాశనిసన్నిభః ॥ 44.15 ॥

తాలమాత్రమధోత్సుత్య నృపతత్ప శరాతురః ।
వినదన్ బైరవం నాదం ధరణ్యమల్పజీవతః ॥ 44.16 ॥

మ్రియమాణస్త మారీచః జహో తాం కృత్రిమాం తనుమ్ ।
స్ఫుత్యా తద్వచనం రక్షః దధ్యో కేన తు లక్ష్మీణామ్ ।
ఇహ ప్రస్తాపయేత్ సీతా శాన్య తాం రావణో హరేత్ ॥ 44.17 ॥

స ప్రాప్తకాలమజ్ఞాయ చకార చ తతస్యురమ్ ।
సదృశం రాఘవస్నైవ హ సీతే లక్ష్మీణేతి చ ॥ 44.18 ॥

తేన మర్మణి నిర్విధః శరేణానుపమేన చ ।
మృగరూపం తు తత్త్వక్ష్య రాక్షసం రూపమాత్మనః ॥ 44.19 ॥
చక్రే స సుమహాకాయః మారీచో జీవితం త్యజన్ ॥ 44.20 ॥

తతో విచిత్రకేయూరః సర్వాభరణభూషితః ।
హేమమాలీ మహాదంప్తుః రాక్షసోఽభూచ్ఛరాఘతః ॥ 44.21 ॥

తం దృష్టౌ పతితం భూమో రాక్షసం ఫోరదర్శనమ్ ।
రామో రుధిరసిక్తాజ్ఞం వేష్టమానం మహీతలే ॥
జగామ మనసా సీతాం లక్ష్మీణాస్య వచస్సురన్ ॥ 44.22 ॥

మారీచస్వేవ మాట్లెపొ పూర్వోక్తం లక్ష్మేన తు ।
తత్త్వధా హృభవచ్ఛాద్య మారీచోఽయం మయా హతః ॥ 44.23 ॥

హో సీతే లక్ష్మేత్యేవమ్ ఆక్రుష్య చ మహాస్వనమ్ ।
మమార రాక్షసః సోఽయం శ్రుత్యా సీతా కథం భవేత్ ॥ 44.24 ॥

లక్ష్మీణాశ్చ మహాబాహుః కామవస్తాం గమిష్యతి ।
ఇతి సంచిన్య ధర్మాత్మా రామో హృష్టతమారుహః ॥ 44.25 ॥

తత్త్ర రామం భయం తీవ్రమ్ ఆవివేశ విషాదజమ్ ॥ 44.26 ॥

రాక్షసం మృగరూపం తం హత్యా శ్రుత్యా చ తత్పూరమ్ ।
నిహత్య పృషఠం చాన్యం మాంసమాదాయ రాఘువః ॥
త్వరమాణో జనస్తానం ససారాభిముఖప్తదా ॥ 44.27 ॥ (2 సార్లు)

జటిలం చీరవసనం దండకారణ్యవాసినమ్ ।
మునివేషధరం ధ్యాయేత్ అరణ్యే కాండ ఉత్తమే ॥

ఇత్యార్థైతిమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అరణ్యకాండే పఞ్చచత్వారింశస్పర్ధః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అరణ్యకాండే పఞ్చచత్వారింశస్పర్ధః
జటిలం చీరవసనం దండకారణ్యవాసినమ్ ।
మునివేషధరం ధ్యాయేత్ అరణ్యే కాండ ఉత్తమే ॥

అర్థస్పర్ధం తు తం భర్తుః విజ్ఞాయ సదృశం వనే ।
ఉవాచ లక్ష్మీణాం సీతా గచ్ఛ జానీహి రాఘువమ్ ॥ 45.1 ॥ (2 సార్లు)

న హి మే హృదయం స్తానే జీవితం వావతిష్టతి ।
క్రోశతః పరమార్థస్య శ్రుతశ్చబో మయా భృజమ్ ॥ 45.2 ॥

ఆక్రమించానం తు వనే భ్రాతరం త్రాతుమర్హసి ।
తం క్షిప్రమభిధావ త్వం భ్రాతరం శరణైషిణామ్ ॥
రక్షసాం వశమాపన్మం సింహామివ గోవృషమ్ ॥ 45.3 ॥

న జగామ తథోక్తస్తు భ్రాతురాజ్ఞాయ శాపనమ్ ।
తమువాచ తతస్తుత కుపితా జనకాత్మజా ॥ 45.4 ॥

సామిత్రే మిత్రరూపేణ భ్రాతుష్టుమపి శత్రువత్ |
యష్టుమస్యామవస్థాయాం భ్రాతరం నాభిపత్యనే || 45.5 ||

ఇచ్చసి త్వం వినశ్యన్తం రామం లక్ష్మణ మత్కృతే |
లోభాన్మై కృతే నూనం నానుగచ్ఛసి రాఘువమ్ || 45.6 ||

వ్యసనం తే ప్రియం మన్యే స్నేహాః భ్రాతరి నాస్తి తే |
తేన తిష్ఠసి విప్రబ్ధః తమపత్యన్ మహాద్యతిమ్ || 45.7 ||

కిం హి సంశయమాపన్యే తస్మిన్నిహ మయా భవేత్ |
కర్తవ్యమిహ తిష్ఠన్యా యత్ప్రధానష్టుమాగతః || 45.8 ||

ఇతి బ్రివాణాం వైదేహిం బాష్పాశోకపరిపుతామ్ |
అబ్రవిల్లక్ష్మణాప్తస్తాం సీతాం మృగవధూమివ || 45.9 ||

పన్నగాసురగ్నర్వదేవమానుషరాక్షసైః |
అశక్యస్తవ వైదేహి భర్తా జేతుం న సంశయః || 45.10 ||

దేవ దేవమనుష్యేషు గ్నార్యేషు పతల్రిషు |
రాక్షసేషు పిశాచేషు కిన్నరేషు మృగేషు చ || 45.11 ||

దానవేషు చ ఘోరేషు న స విద్యేత శోభనే |
యో రామం ప్రతియుద్యేత సమరే వాసవోపమమ్ || 45.12 ||

అవధ్యస్సమరే రామో నైవం త్వం వక్తుమర్మసి |
న త్వామస్తైన వనే హతుమ్ ఉత్సేహా రాఘువం వినా || 45.13 ||

అనివార్యం బలం తస్య బలైర్భులవతామపి |
త్రిభిర్లోకస్సముద్యక్తేః సేశ్వరైరపి సామరైః || 45.14 ||

హృదయం నిర్వ్యతం తేఉస్తు సన్తాపష్ట్యజ్యతామయమ్ |
అగమిష్యతి తే భర్తా శీష్మం హత్య మృగోత్తమమ్ || 45.15 ||

న చ తస్య స్వరో వ్యక్తం మాయయా కేనచిత్కృతః |
గ్నార్వనగరప్రభ్యా మాయా సా తస్య రక్షసః || 45.16 ||

న్యాసభూతాను సి వైదేహి నృస్తా మయి మహాత్మనా ।
రామేణ త్వం వరారోహి న త్వం త్వక్తుమిహశోత్రహి ॥ 45.17 ॥

కృత వైరాశ్చ వైదేహి వయమేత్తైర్మాచరైః ।
ఖరస్య నిధనాదేవ జనస్థానవధం ప్రతి ॥ 45.18 ॥

రాక్షసా వివిధా వాచః విస్మజన్మి మహావనే ।
హింసావిహరా వైదేహి న చిన్తయితుమర్మసి ॥ 45.19 ॥

లక్ష్మీనైవముక్తా సా క్రుధ్మా సంరక్తలోచనా ।
అబ్రవిత్తరుషం వాక్యం లక్ష్మీణం సత్యవాదినమ్ ॥ 45.20 ॥

అనార్యకరుణారమ్భ నృశంస కులపాంపన ।
అహం తవ ప్రియం మన్యే రామస్య వ్యసనం మహాత్ ॥ 45.21 ॥

రామస్య వ్యసనం దృష్ట్య తేవైతాని ప్రభాషనే ॥ 45.22 ॥

వైతచ్చిత్రం సపత్నీషు పాపం లక్ష్మీణ యద్భవేత్ ।
త్వద్విధేషు నృశంసేషు నిత్యం ప్రచ్ఛన్నచారిషు ॥ 45.23 ॥

సుదుష్టస్యం వనే రామమ్ ఏకమేకోఽనుగచ్ఛసి ।
మమ హేతోః ప్రతిచ్ఛన్మః ప్రయుక్తో భరతేన వా ॥ 45.24 ॥

తన్న సిద్ధ్యతి సామిత్రే తవ వా భరతస్య వా ।
కథమిన్నివరశ్యమం పద్మపత్రనిభేక్షణమ్ ॥
ఉపసంప్రత్య భర్తారం కామయేయం పృథగ్గనమ్ ॥ 45.25 ॥

సమక్షం తవ సామిత్రే ప్రాణాంస్త్యజ్ఞే న సంశయః ।
రామం వినా క్షణమపి న హి జీవామి భూతలే ॥ 45.26 ॥

ఇత్యక్తః పరుషం వాక్యం సీతయా రోమహర్షణమ్ ।
అబ్రవిల్లక్ష్మీణస్మితాం ప్రాఙ్మలిర్యజితేష్టియః ॥ 45.27 ॥

ఉత్తరం నోత్పహి వక్తుం దైవతం భవతీ మమ ।
వాక్యమప్రతిరూపం తు న చిత్రం స్త్రీషు మైథిలి ॥ 45.28 ॥

స్వభావస్తేష నారీణామ్ ఏవం లోకేషు దృశ్యతే ।

విముక్తధర్మాశ్చపలాః తీక్ష్ణా భేదకరాస్త్రియః ॥ 45.29 ॥

న సహో హిదృశం వాక్యం వైదేహి జనకాత్మజే ।

శ్రోత్రయోరుభయోర్గైఉద్య తప్తనారాచసన్నిభమ్ ॥ 45.30 ॥

ఉపశ్చాణ్వస్తు మే సర్వే సాక్షిభూతా వనేచరాః ।

న్యాయవాదీ యథాఉన్యాయమ్ ఉక్తోఉహం పరుషం త్వయా ॥ 45.31 ॥

ధిక్ త్వామద్య ప్రణశ్య త్వం యన్మామేవం విశజ్పుసే ।

ప్రీత్వం దుష్టం స్వభావేన గురువాక్యే వ్యవస్థితమ్ ॥ 45.32 ॥

గమిష్యే యత్ర కాకుత్స్థః స్వస్తి తేఉస్తు వరాననే ।

రక్షస్తు త్వాం విశాలాక్షి సమగ్రా వనదేవతాః ॥ 45.33 ॥

నిమిత్తాని హి ఘోరాణి యాని ప్రాదుర్భవన్తి మే ।

అపి త్వాం సహా రామేణ పశ్యేయం పునరాగతః ॥ 45.34 ॥

లక్ష్మీణేవముక్తా సా రుద్రీ జనకాత్మజా ।

ప్రత్యవాచ తతో వాక్యం తీవ్రం బాష్పపరిష్టతా ॥ 45.35 ॥

గోదావరీం ప్రవేష్యామి వినా రామేణ లక్ష్మీణ ।

ఆబస్తిష్యేఉధవా త్వ్యక్షే విషమే దేహమాత్మనః ॥ 45.36 ॥

పిభామ్యహం విషం తీక్ష్ణం ప్రవేష్యామి హలతాశనమ్ ।

న త్వహం రాఘవాదన్యం పదాఉపి పురుషం స్వుశే ॥ 45.37 ॥

ఇతి లక్ష్మీణామాక్రుశ్య సీతా దుఃఖసమన్వితా ।

పాణిభ్యాం రుదతీ దుఃఖాత్ ఉదరం ప్రజఫూన హ ॥ 45.38 ॥

తామార్తరూపాం విమనా రుదన్తీం, సౌమిత్రిరాలోక్య విశాలనేత్రామ్ ।

అశ్వాసయామాస న చైవ భర్తుః, తం భ్రాతరం కిష్ణీదువాచ సీతా ॥ 45.39 ॥

తతస్తు సీతామభివాద్య లక్ష్మీణః, కృతాఙ్గలిః కిష్ణీదుభిప్రణమ్య చ ।

అన్వీక్షమాణో బహుశశ్చ మైథిలీం, జగామ రామస్య సమీపమాత్మవాన్ ॥

॥ 45.40 ॥ (2 సార్లు)

జటిలం చీరవసనం దండకారణ్యవాసినమ్ |
మునివేషధరం ధ్యాయేత్ అరణ్యే కాండ ఉత్తమే ||

ఇతాక్షర్మైత్రిమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అరణ్యకాణ్డేవజ్ఞచత్వారింశస్థర్థః ||



అథ త్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అరణ్యకాండే వట్టత్వారింశస్థర్థః
జటిలం చీరవసనం దండకారణ్యవాసినమ్ |
మునివేషధరం ధ్యాయేత్ అరణ్యే కాండ ఉత్తమే ||

తయా పరుషముక్తస్తు కుపితో రాఘువానుజః |

స వికాంష్టన్ భృశం రామం ప్రతస్థే న చిరాదివ || 46.1 || (2 సార్లు)

తదాసాద్య దశగ్రీవః క్షిప్రమంతరమాస్థితః |

అభిచక్రామ వైదేహిం పరివ్రాజకరూపధృత్ || 46.2 ||

శక్కకాపాయసంవీతః శిథీ ఛత్రీ ఉపానహీ |

వామే చాంసేతువసబ్యాధ శుభే యష్టికమణ్ణలూ |

పరివ్రాజకరూపేణ వైదేహిం సముపాగమత్ || 46.3 ||

తామాససాదాతిబలః భ్రాతృభ్యాం రహితాం వనే |

రహితాం చస్త్రసూర్యభ్యాం సన్ధ్యామివ మహాత్తమః || 46.4 ||

తామపశ్యత్తతో బాలాం రామపత్రీం యశస్వినీమ్ |

రోహిణీం శశినా హీనాం గ్రహవద్ భృశదారుణః || 46.5 ||

తముగ్రం పాపకర్మాణం జనస్థానరుహో ద్రుమాః |

సమీక్ష్య న ప్రకమ్పున్తే న ప్రవాతి చ మారుతః || 46.6 ||

శీఫ్రుప్రోతాశ్చ తం దృష్ట్యౌ వీక్షణం రక్తలోచనమ్ |

స్త్రమితం గన్తుమారేభే భయాద్గోదావరీ నదీ || 46.7 ||

రామస్య త్వన్తరప్రేప్యః దశగ్రీవస్తదన్తరే |

ఉపతస్థే చ వైదేహిం భిక్షురూపేణ రావణః || 46.8 ||

అభవ్యో భవ్యరూపేణ భర్తారమనుశోచతీమ్ |

అభ్యవర్తత వైదేహిం చిత్రామివ శవైశ్చరః || 46.9 ||

స పాపో భవ్యరూపేణ తృణైః కూప ఇవావృతః ।
అతిష్టత్రైక్య వైదేహిం రామపత్నిం యశస్వినిమ్ ॥ 46.10 ॥

శుభాం రుచిరదన్తోష్టోం పూర్వచంప్రానిభాననామ్ ।
అసీనాం పర్లశాలాయాం బాష్పుశోకాభిపీడితామ్ ॥ 46.11 ॥

స తాం పద్మపలాశాష్టీం పీతకౌశేయవాసినిమ్ ।
అభ్యగచ్ఛత వైదేహిం దుష్టచేతా నిశాచరః ॥ 46.12 ॥

స మన్మథశరావిష్టః బ్రహ్మాపుషముదీరయన్ ।
అబ్రవిత్ ప్రశ్రితం వాక్యం రహితే రాక్షసాధిపః ॥ 46.13 ॥

తాముత్తమాం ప్రైయం లోకే పద్మహీనా మివ శ్రేయమ్ ।
విభ్రాజమానాం వపుషా రావణః ప్రశశంస హ ॥ 46.14 ॥

కా త్వం కాజ్ఞినవర్ణాభే పీతకౌశేయవాసిని ।
కమలానాం శుభాం మాలాం పద్మినీవ హి బిభ్రతీ ॥ 46.15 ॥

ప్రీః కీర్తిప్రైపుభాలజ్ఞైః అస్పరా వా శుభాననే ।
భూతిర్వా త్వం వరారోహ రతిర్వా పైర్వైరచారిణీ ॥ 46.16 ॥

సమాశ్చిఫరిణస్మృగ్గాః పాణ్డూరా దశనాస్తవ ।
విశాలే విమలే నేత్రే రక్తాన్తే కృష్ణతారకే ॥ 46.17 ॥

విశాలం జఘనం పీనమ్ ఊరూ కరికరోపమౌ ॥ 46.18 ॥

ఏతా వుపచితో వృత్తో సంహతో సంప్రవల్లితో ।
పీనోన్నతముఖౌ కాన్తో స్మిగ్గౌ తాలఫలోపమౌ ।
మణిప్రవేకాభరణౌ రుచిరౌ తే పయోధరౌ ॥ 46.19 ॥

చారుస్మితే చారుదతి చారునేత్రే విలాసిని ।
మనో హరసి మే కాన్తే నదీ కూలమివామ్మసా ॥ 46.20 ॥

కరాన్తమిత మధ్యసి సుకేశి సంహతస్తనీ ॥ 46.21 ॥

వైవ దేవి న గంధర్వీ న యక్షీ న చ కిన్మరీ ।
వైవం రూపా మయా నారీ దృష్టపూర్వా మహీతలే ॥ 46.22 ॥

రూపమగ్ర్యం చ లోకేషు సౌకుమార్యం వయశ్చ తే ।

ఇహ వాసశ్చ కాన్తారే చిత్త మున్మాదయన్ని మే ॥ 46.23 ॥

సా ప్రతిక్రామ భద్రం తే న త్వం వస్తుమిహర్షస్సి ।

రాక్షసానా మయం వాసః ఘోరాణాం కామరూపిణామ్ ॥ 46.24 ॥

ప్రాసాదాగ్రాణి రమ్యణి నగరోపవనాని చ ।

సమృన్మాని సుగస్సిని యుక్తాన్యాచరితుం త్వయా ॥ 46.25 ॥

వరం మాల్యం వరం భోజ్యం వరం వస్తుం చ శోభనే ।

భర్తారం చ వరం మన్యే త్వద్యక్తమసితేక్షణే ॥ 46.26 ॥

కా త్వం భవసి రుద్రాణాం మరుతాం వా వరాననే ।

వసూనాం వా వరారోహా దేవతా ప్రతిభాసి మే ॥ 46.27 ॥

నేహ గచ్ఛన్ని గన్ధర్వాః న దేవా న చ కిన్నరాః ।

రాక్షసానామయం వాసః కథం ను త్వమిహగతా ॥ 46.28 ॥

ఇహ శాఖామృగాః సింహః దీపి వ్యాప్తమృగాస్తథా ।

బుక్షాస్తరక్షవః కజ్ఞాః కథం తేభ్యో న బిభ్యసి ॥ 46.29 ॥

మదాన్వితానాం ఘోరాణాం కుళ్లరాణాం తరస్యినామ్ ।

కథమేకా మహారణ్యే న బిభేషి వరాననే ॥ 46.30 ॥

కాఉసి కస్య కుతశ్చిత్త్వం కింనిమిత్తం చ దళ్లకాన్ ।

ఏకా చరసి కల్యాణి ఘోరాన్ రాక్షసేవితాన్ ॥ 46.31 ॥

ఇతి ప్రశస్తా వైదేహి రావణేన దురాత్మనా ।

ద్విజాతివేషేణ హితం దృష్ట్యై రావణమాగతమ్ ।

సర్వై రతిధిసత్స్వరైః పూజయామాస మైధిలీ ॥ 46.32 ॥

ఉపనీయాసనం పూర్వం పాద్యేనాభినిమప్త్య చ ।

అబ్రవీత్పుఢమిత్యేవ తదా తం సౌమ్యదర్శనమ్ ॥ 46.33 ॥

ద్విజాతివేషేణ సమీక్ష్య మైధిలీ, సమాగతం పాత్రకుసుమ్భధారిణామ్ ।

అశక్యముద్దేష్యమపాయదర్శనం, న్యమప్రాయద్ బ్రాహ్మణవత్తదాజ్ఞనా

॥ 46.34 ॥

ఇయం బృంగీ బ్రాహ్మణా కామమాస్యతామ్
ఇదం చ పాద్యం ప్రతిగృహ్యతామితి ।
ఇదం చ సిద్ధం వనజాతముత్తమం
త్వదర్థమవ్యగ్రమిషోపభుజ్యతామ్ ॥ 46.35 ॥

నిమప్ర్యమాణః ప్రతిపూర్వభాషిణీం
వరేష్టపత్రీం ప్రసమీక్ష్య మైథిలిమ్ ।
ప్రసహ్య తస్య హరణే ధృతం మనః
సమార్పయత్నాత్మవధాయ రావణః ॥ 46.36 ॥

తతస్మివేషం మృగయగతం పతిం, ప్రతీక్షమాణా సహలక్ష్మణం తదా ।
వివీష్ణమాణా హరితం దదర్శ తత్, మహాద్వనం వైవ తు రామలక్ష్మణో ॥
॥ 46.37 ॥ (2 సార్లు)

జటిలం చీరవసనం దండకారణ్యవాసినమ్ ।
మునివేషధరం ధ్యాయేత్ అరణ్య కాండ ఉత్తమే ॥

ఇత్యార్థేశ్రీమద్రామాయణే ఆదికావేణే అరణ్యకాణ్డేషట్టత్వారింశస్ఫుర్దః॥



అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావేణే అరణ్యకాండే సప్తచత్వారింశస్ఫుర్దః
జటిలం చీరవసనం దండకారణ్యవాసినమ్ ।
మునివేషధరం ధ్యాయేత్ అరణ్య కాండ ఉత్తమే ॥

రావణేన తు వైదేహి తథా పృష్ఠా జిహ్వార్థతా ।
పరివ్రాజకలిఙ్జీన శశంసాత్మానమజ్ఞనా ॥ 47.1 ॥ (2 సార్లు)

బ్రాహ్మణశ్చతిథిశ్చయమ్ అనుక్తో హి శసేత మామ్ ।
ఇతి ధ్యాత్వా ముహూర్తం తు సీతా వచనమబ్రహ్మిత్ ॥ 47.2 ॥

దుహితా జనకస్యహం మైథిలస్య మహాత్మనః ।
సీతా నామ్మాత్ స్నిగ్ధం భద్రం తే రామభార్య ద్విజోత్తము ॥ 47.3 ॥

ఉషిత్వా ధ్యాదశ సమాః ఇక్ష్వాకూరాం నివేశనే ।
భూభూజ్ఞనా మానుషాన్ భోగాన్ సర్వకామసమృద్ధినీ ॥ 47.4 ॥

తతస్తమోదశే వర్షై రాజూఁ మస్తయత ప్రభుః ।
అభిషేచయితుం రామం సమేతో రాజమస్తిభిః ॥ 47.5 ॥

తస్మిన్ సమ్మియమాణే తు రాఘువస్యాభిషేచనే ।
కైకేయా నామ భర్తారమ్ ఆర్య సా యాచతే వరమ్ ॥ 47.6 ॥

ప్రతిగృహ్యతు కైకేయా శ్వశురం సుకృతేన మే ।
మమ ప్రప్రాజనం భర్తుః భరతస్యాభిషేచనమ్ ।
ద్వావయాచత భర్తారం సత్యస్థం నృషోత్తమమ్ ॥ 47.7 ॥

నాద్య భోక్ష్యే న చ స్వాప్నే న పాస్యే చ కథజ్ఞున ।
ఏష మే జీవితస్యాస్తః రామో యద్యభిషిచ్యతే ॥ 47.8 ॥

ఇతి బ్రువాణాం కైకేయాం శ్వశురో మే స మానదః ।
అయాచత్కారైరన్వరైః న చ యాచ్ఛాం చకార సా ॥ 47.9 ॥

మమ భర్తా మహాతేజాః వయసా పజ్ఞావింశకః ।
అష్టాదశ హి వర్షాణి మమ జన్మని గణ్యతే ॥ 47.10 ॥

రామేతి ప్రధితో లోకే గుణవాన్ సత్యవాన్ పుచిః ।
విశాలాక్షో మహాబాహుః సర్వభూతహితే రతః ॥ 47.11 ॥

కామార్థస్తు మహాతేజాః పితా దశరథస్యయమ్ ।
కైకేయాః ప్రియకామార్థం తం రామం నాభ్యాశేచయత్ ॥ 47.12 ॥

అభిషేకాయ తు పితుః సమీపం రామమాగతమ్ ।
కైకేయా మమ భర్తారమ్ ఇత్యవాచ ధృతం వచః ॥ 47.13 ॥

తవ పిత్రా సమాజ్ఞస్తం మమేదం శృంగు రాఘువ ।
భరతాయ ప్రదాతవ్యమ్ ఇదం రాజ్యమక్ష్మాకమ్ ॥ 47.14 ॥

త్వయా హి ఖలు వస్తువ్యం నవవర్షాణి పజ్ఞు చ ।
వనే ప్రప్రజ కాకుత్స్థి పితరం మోచయానృతాత్ ॥ 47.15 ॥

తథేత్వ్యక్త్యా చ తాం రామః కైకేయామకుతోభయః ।
చకార తద్వచస్తస్యాః మమ భర్తా ధృథప్రతః ॥ 47.16 ॥

దద్యను ప్రతిగృహీయాత్ సత్యం బ్రూయాను చానృతమ్ |
ఏతద్ బ్రాహ్మణా రామస్య ధ్రువం వ్రతమన్తమమ్ || 47.17 ||

తస్య బ్రాతా తు ద్వైమాత్రః లక్ష్మీణో నామ వీర్యవాన్ |
రామస్య పురుషవ్యాఘ్రుః సహాయస్సుమరేఉరిహో || 47.18 ||

స బ్రాతా లక్ష్మీణో నామ ధర్మచారీ దృఢప్రతః |
అన్వగచ్ఛద్భనుష్ణాణిః ప్రప్రజన్తం మయా సహా || 47.19 ||

జటీ తాపసరూపేణ మయా సహా సహానుజః |
ప్రవిష్టో దణ్ణకారణ్యం ధర్మనితో జితేష్టియః || 47.20 ||

తే వయం ప్రచ్యతా రాజ్యాత్ కైకేయాస్తు కృతే త్రయః |
విచరామ ద్విజశ్రేష్ఠ వనం గమ్మిరమోజసా || 47.21 ||

సమాశ్వస ముహూర్తం తు శక్యం వస్తు మిహ త్వయా |
అగమిష్యతి మే భర్తా వన్యమాదాయ పుష్టులమ్ || 47.22 ||

రురూన్ గోధాన్ వరాహంశ్చ హత్యాంతు దాయాం మిషాన్ బహున్ |
స త్యం నామ చ గోత్రం చ కులం చాచక్ష్య తత్త్వతః |
ఏకశ్చ దణ్ణకారణ్యే కిమర్థం చరసి ద్విజ || 47.23 ||

ఏవం బ్రువన్యాం సీతాయాం రామపత్యాం మహాబలః |
ప్రత్యవాచోత్తరం తీవ్రం రావణో రాక్షసాధిపః || 47.24 ||

యేన విత్రాసితా లోకాః సదేవాసురపన్మగాః |
అహం తు రావణో నామ సీతే రక్షోగణేశ్వరః || 47.25 ||

త్వాం తు కాళ్పనవర్ణభాం దృష్ట్యౌ కొశేయవాసినీమ్ |
రతిం స్వకేషు దారేషు నాధిగచ్ఛమ్యనిన్నితే || 47.26 ||

బహీవ్యనాముత్తమస్త్రీణామ్ ఆహృతానామితస్తతః |
సర్వాసామేవ భద్రం తే మమాగ్రమహిషీ భవ || 47.27 ||

లజ్ఞ నామ సముద్రస్య మధ్యే మమ మహాపురీ |
సాగరేణ పరిక్షిప్తా నివిష్టౌ నగమూర్ధని || 47.28 ||

తత్త సీతే మయా సార్థం వనేషు విహరిష్యసి ।
న చాస్యారణ్యవాసస్య స్మృహయిష్యసి భామిని ॥ 47.29 ॥

పజ్ఞదాస్యస్పహప్రాణి సర్వభరణభూషితాః ।
సీతే పరిచరిష్టనై భార్య భవసి మే యది ॥ 47.30 ॥

రావణేవై ముక్తు తు కుపితా జనకాత్మజా ।
ప్రత్యవాచానవద్యాజీ తమనాదృత్య రాక్షసమ్ ॥ 47.31 ॥
మహాగిరి మివాకమ్యం మహేష్వరసదృశం పతిమ్ ।
మహాదధి మివాక్షోభ్యమ్ అహం రామమనుప్రతా ॥ 47.32 ॥

సర్వలక్ష్మణసమ్మన్మం న్యగ్రోధపరిమళ్లాలమ్ ।
సత్యసమ్మం మహాభాగమ్ అహం రామమనుప్రతా ॥ 47.33 ॥
మహాబాహం మహారస్మం సింహావిక్రాంతుగామినమ్ ।
నృసింహం సింహసజ్ఞాశమ్ అహం రామమనుప్రతా ॥ 47.34 ॥

పూర్వాచ్ఛ్రానవనం రామం రాజవత్సంజితేష్టియమ్ ।
పృథుకీర్తిం మహాత్మానమ్ అహం రామ మనుప్రతా ॥ 47.35 ॥
త్వం పునర్జమ్యుకస్మింహీం మామిచ్ఛసి సుదుర్లభామ్ ।
నాహం శక్య త్వయా ప్రపణ్మే ఆదిత్యస్య ప్రభా యథా ॥ 47.36 ॥

పాదపాన్ కాజ్ఞనాన్ నూనం బహున్ పశ్యసి మన్మభాక్ ।
రాఘువస్య ప్రియాం భార్యం యస్త్వమిచ్ఛసి రావణ ॥ 47.37 ॥

క్షుధితస్య చ సింహస్య మృగశత్రో ప్రతరస్యినః ।
ఆశీవిషస్య వదనాత్ దంప్రో మాదాతుమిచ్ఛసి ॥ 47.38 ॥

మన్మరం పర్వతశ్రేష్ఠం పాణినా హర్షుమిచ్ఛసి ।
కాలకూటం విషం పీత్య స్వస్తిమాన్ గన్మమిచ్ఛసి ॥ 47.39 ॥
అణ్ణి సూచ్య ప్రమృజసి జిహ్వయా లేణ్ణి చ క్షురమ్ ।
రాఘువస్య ప్రియాం భార్యం యోఉధిగన్తుం త్వమిచ్ఛసి ॥ 47.40 ॥

అవసజ్య శిలాం కణ్ణే సముద్రం తర్తుమిచ్ఛసి ।

సూర్యాచప్రమసా చోభో పాణిభ్యాం హర్తుమిచ్ఛసి ॥ 47.41 ॥

యో రామస్య ప్రియాం భార్యాం ప్రధర్షయితుమిచ్ఛసి ॥ 47.42 ॥

అగ్నిం ప్రజ్యలితం దృష్టౌ వస్తైణా హర్తుమిచ్ఛసి ।

కల్యాణవృత్తాం రామస్య యో భార్యాం హర్తుమిచ్ఛసి ॥ 47.43 ॥

అయోముఖానాం శులానామ్ అగ్రే చరితుమిచ్ఛసి ।

రామస్య సదృశీం భార్యాం యోత్తాం ధిగన్తుం త్వమిచ్ఛసి ॥ 47.44 ॥

యదవ్స్తరం సింహస్యగాలయోర్వనే, యదవ్స్తరం స్వాన్నినికాసముద్రయోః ।

సురాగ్ర్యసౌపీరకయోర్వ్యదవ్స్తరం, తదవ్స్తరం వై తవ రాఘువస్య చ ॥ 47.45 ॥

యదవ్స్తరం కాళ్ళునసీసలోహయోః, యదవ్స్తరం చవ్వనవారిపజ్గ్రయోః ।

యదవ్స్తరం హస్తిబిడాలయోర్వనే, తదవ్స్తరం దాశరథే స్తువై చ ॥ 47.46 ॥

యదవ్స్తరం వాయస్వైనతేయయోః, యదవ్స్తరం మద్దమయూరయోరపి ।

యదవ్స్తరం సారసగృధ్రయోర్వనే తదవ్స్తరం దాశరథేస్తువై చ ॥ 47.47 ॥

తస్మైన్ సహప్రాక్షసమప్రభావే రామే స్థితే కార్యకుబాణపాణో ।

హృతాపి తేత్తుహం న జరాం గమిష్యే వజ్రం యథా మళ్ళికయూతవగీర్థమ్ ॥

॥ 47.48 ॥

ఇతివ తద్వాక్యమద్భుభావా, సుధృష్ట ముక్క్య రజనీచరం తమ్ ।

గాత్రప్రకమ్మవ్యధితా బభూవ, వాతోద్ధతా సా కదలీవ తన్యే ॥ 47.49 ॥

తాం వేషమానాముపలక్ష్య సీతాం, స రావణో మృత్యుసమప్రభావః ।

కులం బలం నామ చ కర్మ చ స్వం, సమాచచ్ఛే భయకారణార్థమ్ ॥

॥ 47.50 ॥ (2 సార్లు)

జటిలం చీరవసనం దండకారణ్యవాసినమ్ ।

మునివేషధరం ధ్యాయేత్ అరణ్యే కాండ ఉత్తమే ॥

ఇతాంరైశ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అరణ్యకాణ్ణే సప్తచత్వాలింశస్సర్థః



అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అరణ్యకాండే అష్టచత్వారింశస్తర్ణః
జటిలం చిరవసనం దండకారణ్యవాసినమ్ |
మునివేషధరం ధ్యాయేత్ అరణ్యే కాండ ఉత్తమే ||

ఏవం బ్రువన్యాం సీతాయాం సంరబ్భః పరుషం వచః |
లలాటే భ్రుకుటీం కృత్యా రావణః ప్రత్యువాచ హ || 48.1 || (2 సార్లు)

భ్రాతా వైశ్రవణస్యాహం సాపత్నో వరవర్ణిని |
రావణో నామ భద్రం తే దశగ్రీవః ప్రతాపవాన్ || 48.2 ||

యస్య దేవాస్యగ్భుర్యాః పిశాచపతగోరగాః |
విద్రవన్ని భయాద్భుతాః మృత్యోరివ సదా ప్రజాః || 48.3 ||

యేన వైశ్రవణో రాజు ద్వైమాత్రః కారణాన్తరే |
ద్వాష్వమాసాదితః క్రోధాత్ రణే విక్రమ్య నిర్మితః || 48.4 ||

యద్భుయార్తః పరిత్యజ్య స్వమధిష్ఠాన మృద్భిమత్ |
కైలాసం పర్వతశ్రేష్ఠమ్ అధ్యస్తే నరవాహనః || 48.5 ||

యస్య తత్ పుష్పకం నామ విమానం కామగం శుభమ్ |
వీర్యాదేవార్జితం భద్రే యేన యామి విషయసమ్ || 48.6 ||

మమ సళ్ళాతరోషస్య ముఖం దృష్ట్యైవ మైధిలి |
విద్రవన్ని పరిత్రస్తాస్మృరాః శక్రపురోగమాః || 48.7 ||

యత్ తిష్ఠామ్యహం తత్ మారుతో వాతిశజ్యితః |
తీవ్రాంపుశ్చిరాంపుశ్చ భయాత్ సమ్మద్యతే రవిః || 48.8 ||

నిష్మామ్యపత్రాస్తరవః నద్యశ్చ ప్రిమితోదకాః |
భవన్ని యత్ యత్రాహం తిష్ఠామి విచరామి చ || 48.9 ||

మమ పారే సముద్రస్య లజ్ఞా నామ పురీ శుభా |
సమూర్ఖా రాజ్మషైర్షోర్షేః యత్ప్రైష్టస్యమరావతీ || 48.10 ||

ప్రాకారేణ పరిక్షిష్టా పాణ్డురేణ విరాజతా |
హేమకజ్ఞాపురీ రమ్య వైదుర్యమయతోరణా || 48.11 ||

హస్తవ్యరథసమ్మాదా తూర్యనాదవినాదితా ।
శతమోజనవిస్తీర్ణా త్రింశద్వోజనమాయతా ।
సర్వకాలఫలైర్యుక్షేః సచ్చులోద్యానశోభితా ॥ 48.12 ॥

తత్త త్వం వసతీ సీతే రాజపుత్రి మయా సహా ।
న స్కృరిష్యసి నారీణాం మానుషీణాం మనస్యసి ॥ 48.13 ॥

భుజ్ఞానా మానుషాన్ భోగాన్ దివ్యాంశ్చ వరవర్ణిని ।
న స్కృరిష్యసి రామస్య మానుషస్య గతాయుషః ॥ 48.14 ॥

స్థాపయిత్వా ప్రియం పుత్రం రాజ్ఞా దశరథేన యః ।
మన్విర్యస్సుతో జ్యేష్ఠః తతః ప్రస్తాపితో హృయమ్ ॥ 48.15 ॥

తేన కిం బ్రఘ్రాజ్యేన రామేణ గతచేతసా ।
కరిష్యసి విశాలాక్షి తాపసేన తపస్యినా ॥ 48.16 ॥

సర్వరాక్షసభర్తారం కామాత్ స్వయమిహాగతమ్ ।
న మన్వధశరావిష్టం ప్రత్యభ్యాతుం త్వమర్హసి ॥ 48.17 ॥

ప్రత్యభ్యాయ హి మాం భీరు పరితాపం గమిష్యసి ।
చరణేనాభిహత్యేవ పురూరవసముర్వశి ॥ 48.18 ॥

అష్టల్యా న సమో రామః మమ యుద్ధే స మానుషః ।
తవ భాగ్యేన సమ్మాప్తం భజస్య వరవర్ణిని ॥ 48.19 ॥

ఏవముక్తా తు వైదేహి క్రుద్ధా సంరక్తలోచనా ।
అబ్రవీత్పరుషం వాక్యం రహితే రాక్షసాధిపమ్ ॥ 48.20 ॥

కథం వైశ్రవణం దేవం సర్వభూతనమస్కృతమ్ ।
భ్రాతరం వ్యపదిశ్య త్వమ్ అపుభం కర్తుమిచ్ఛసి ॥ 48.21 ॥

అవశ్యం వినశిష్యైని సర్వే రావణ రాక్షసాః ।
యేషాం త్వం కర్కృతో రాజు దుర్మధిరజితేష్ట్రియః ॥ 48.22 ॥

అపహృత్య శచీం భార్యం శక్యమిష్టస్య జీవితమ్ ।
న చ రామస్య భార్యం మామ్ అపనీయాస్తి జీవితమ్ ॥ 48.23 ॥

జీవేచ్చిరం వజ్రధరస్య హస్తాత్, శచిం ప్రధృష్యాప్తిరూపరూపామ్ |
న మాదృశిం రాక్షస దూషయిత్వా, పీతామృతస్యాపి తపస్తి మోక్షః: ||

॥ 48.24 ॥ (2 సార్లు)

జటిలం చీరవసనం దండకారణ్యవాసినమ్ |
మునివేషధరం ధ్యాయేత్ అరణ్య కాండ ఉత్తమే ||

ఇత్యార్థే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అరణ్యకాణ్డే అష్టచత్వారింశస్తర్భః ||

॥ అథ ఏకోనపథ్మాశస్తర్భః ॥

సీతాయా వచనం ప్రుత్వా దశగ్రీవః ప్రతాపవాన్ |
హస్తే హస్తం సమాహత్య చకార సుమహద్వపుః || 49.1 ||

శ్రీరామస్తుతిః

అపదామపహర్తార్థం దాతారం సర్వసంపదాం |
లోకాభిరామం శ్రీరామం భూయో భూయో నమామ్యహామ్ ||

ఫలస్తుతిః

ఇదం పవిత్రం పాపస్నిం పుణ్యం వేదైశ్చ సమ్మితం |
యః పతేత్ రామచరితం సర్వపాపైః ప్రముచ్యతే ||

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణేనమః



అథ క్షమాపూర్ణానా

యదక్షరపదబ్రష్టం మాత్రాహీనం చ యద్భవేత్ |
తత్పర్వం క్షమ్యతాం దేవ నారాయణ నమోత్సుతే ||

అథ భగవత్పుర్వణమ్

కాయేన వాచా మనేంద్రియైర్య బుద్ధ్యత్వైనా వా ప్రకృతేః స్వభావాత్ |
కరోమి యద్యత్పకలం పరమైన నారాయణాయేతి సమర్పయామి ||

అథ మంగళమ్

శ్రీయః కాన్తాయ కళ్యాణనిధయే నిధయేత్రథినామ్ |
శ్రీవేంకటనివాసాయ శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ||

